NEW CROSS, HATCHAM, SURREY
(Razítko: 13. ledna 1845)

Milá slečno Barrettová, chci Vám jen pokud možno stručně říci, že jste mi způsobila velkou radost a že nyní, když máme začátek za sebou, mám v úmyslu se polepšit, jak nejlépe dokáži: neboť moje ubohá chvála číslo jedna dopadla asi právě tak šťastně jako jistý chvalozpěv na nikoho menšího, než je Tasso, kterým jsem se upřímně pobavil v Římě před několika týdny. Na stěně u básníkova hrobu v Sant' Onofrio jsem četl krasopisně tužkou provedený nápis: „Alla cara memoria — di — (prosím, představte si slavnostní mezery mezi slovy a vážné iniciály na začátku každé nové řádky) di — Torquato Tasso — il dottore Bernardini — offriva — il seguente Carme — O tu" —* a nic více — zde se ten ubohý chlapík asi zhroutil pod přemírou lásky! Ale myslel jsem svoje „O tu" upřímně a nyní, když jste to tak milostivě přijala, bude zbytek následovat. Jenom se zdá — a právě proto nyní píši — že jsem vložil nějakou větu o Vašich „chybách" tak šikovně, že vyjadřovala právě opak toho, co jsem chtěl říci. Umínil jsem si totiž v první horlivosti, že Vám povím *o všem*, co na mne zapůsobilo ve Vašich verších, až dokonce k chybám, najdu-li nějaké — kdybych se byl dostal až k těm, bylo by to dobrou zárukou, že jsem mezi tím příliš mnoho nevynechal — asi jako kdyby nějaký pan X slíbil v prvním překypujícím nadšení z vydařené cesty: „Popíši vám celý veřejný život a všechny zvyky těch Lyků až po přezky jejich sandálů," načež by člověk, který si s ním dopisuje, odpověděl: „Těším se, že obdržím příští týden Vaše pojednání o přezkách sandálů." Ano, a také něco o olympských koních a božských vozatajích!

Co mě zarazilo jako chyby, nebyly věci, po jejichž odstranění by se staly Vaše verše — poezií, nebo vysokou poezií — ale nejvyšší poezií, a to tak průkazně, jak soudím, že by to muselo být každému jasné. Kvůli mně nebo kvůli kterémukoliv jinému umělci by bylo odstraňování oněch chyb jistě jen ztrátou času, neboť je radostí umělce sledovat zkušeným okem, kde se štětec dvakrát ponořil do oslnivé barvy, kde zdůraznil svou oblíbenou křivku, kde s láskou prodléval v přílišném stínu: toto „příliš mnoho" pro každý průměrný obraz je velkou pomocí, chceme-li vysledovat, co malíř skutečně v duchu zamýšlel, když tvořil své dílo. A Tizianova Neapolská Magdalena musela být kdysi celá do jisté míry zlatá, aby ospravedlnila onu hrst vlasů ve svých dlaních — *jediné* zlato, které je teď na obraze!

* Drahé památce — Torquata Tassa — doktor Bernardini — věnoval následující báseň: Ó ty —

NEW CROSS, HATCHAM, SURREY
(Razítko: 13. ledna 1845)

Ale o tom brzy — neboť už je skoro večer a já odcházím: nemohu však opustit tento dopis s dobrým svědomím, aniž jsem opakoval (*pro sebe*, neboť Vám jsem to, myslím, nikdy neřekl), že Vaše poezie musí znamenat pro mne mnohem víc než moje pro Vás — neboť Vy skutečně děláte to, co jsem si já pro sebe vždycky přál, več jsem doufal, a čemu se teprve nyní — jak se zdá — poprvé blížím. Vy mluvíte za sebe, *Vy* — já nechávám mluvit jenom muže a ženy — dávám jim pravdu, lomenou v prismatických barvách, a bojím se jasného bílého světla, i když je ve mně; ale chci se o to pokusit; a bude mi nemalou útěchou těšit se právě teď z Vaší společnosti. Neboť píše-li člověk o mužích a ženách, o nichž jsem se zmínil, zaměstnává se jimi — ale mluvit k větru (už jsem totiž začal), to je — jak se zdá — chladná, melancholická práce. A přece si myslím, že právě *Vám* nesvěřím všechny ty divoké věci, které jsem v pokušení říkat o papežích a náboženstvích, jež existují pouze v mé představě.

Hleďte, jak tu s Vámi mluvím a mluvím a nevím, kdy přestat, já, který se jinak psaní dopisů zuby nehty bráním. A když už někdy není vyhnutí, klopýtám namáhavě přes několik řádek jako holí poháněné stvoření, načež vpadnu do sladkého přístavu poslední řádky na straně první blaženě jako v spánek spravedlivých! Doufám, že už nikdy nebudete mluvit „o cti", které by se Vám dostalo, kdybyste mě osobně poznala, ale chci s radostí čekat na Vaše krásné přátelství a na jaro a na to, že onu kryptu přece jen uvidím!

Váš provždy oddaný
R. Browning

O panu Kenyonovi a jeho téměř nevyčerpatelné laskavosti ke mně mám vhodnou teorii; ale je už večer a volají mě.

50 WIMPOLE STREET
(Razítko: 15. ledna 1845)

Milý pane Browningu, byla to ovšem moje chyba, a nikoli Vaše.

Před lety mi jeden italský učitel řekl, že existuje nevyslovitelné anglické slovo, které mě zcela vystihuje a které prý řekne ve svém rodném jazyce, když to nemůže říci v mém — „*testa lunga*"*. Signore měl na mysli samozřejmě slovo „*splašený*"! —

* Testa lunga, doslova „dlouhá hlava", otrocký překlad anglického headlong — splašený

vyššího řádu, než by se na první pohled zdálo. Přesto je zřejmé, že jste byl až dosud ušetřen vážných přirozených ran osudu, které nás všechny dříve či později čekají a s nimiž musíme zápasit a odolávat jim — jinak by Váš krok „na schodech" nebyl tak docela lehký.....

A když už píši jako přítel příteli — říkáte právem, že jimi jsme — měla bych přiznat, že určitý druh zármutku (říká se o něm, že je to ten nejtrpčí) znám stejně málo jako Vy... Krutost světa a jeho zradu — *špatnost* lidí nám nejbližších: takovou bolest znám jen z doslechu. Pokud jde o mou osobní zkušenost, zdá se mi, že laskavost na rozličném stupni najdeme skoro všude, a víc dobroty a něžnosti, než nám tvrdí moralisté. Ke mně byli lidé vlídní, i když mi nerozuměli, a měli se mnou soucit, i když neschvalovali mé jednání: což dokonce kritici nekrotili kvůli mně svůj medvědí hlas a neřvali jemně jako hrdličky? Nemohu říci nic špatného o Vašem světě, i když nejsem z něho, jak vidíte.....

Jak jste laskavý! Jak mile a jemně se mnou mluvíte! Něco z toho, co říkáte, mě dojímá, a něco udivuje. A přestože dobře vím, že nevědomky přeháníte, čím Vám mohu být, je úžasné nechat se unášet a myslet na Vás jako na svého přítele.

Bůh vám žehnej!

Vaše oddaná
Elizabeth B. Barrettová

ÚTERÝ RÁNO
(RAZÍTKO: 12. března 1845)

Váš dopis mne učinil tak šťastným, milá slečno Barrettová, že jsem se až doteď odmlčel; je snad příliš neskromné přát si od Vás další dobré zprávy a říci to? Protože od té doby vál ošklivý vítr. Prokázala byste mi velkou laskavost? Kdykoli mi napíšete, také o své vlastní práci, nejen o řeckých hrách, vsuňte prosím pro mne *vždycky* malý oficiální buletin o jedné řádce sdělující „je mi lépe" nebo „ještě lépe"; slibujete to? Tak umluveno — a co jsem Vám to chtěl říci nejdřív ze všeho? Ta báseň, kterou máte v úmyslu pro naši dobu; to nebojácné svěží dílo, které popisujete, je *jediná* báseň, která by teď měla být napsána Vámi nebo kýmkoli, kdo skutečně *je* básníkem; jediná skutečnost, jediná opravdová služba, která se dá prokázat Bohu i lidem; právě k tomu jsem se celý život chystal a teď tomu budu mnohem, mnohem blíž, když

vím, že Vy jdete stejnou cestou. A Vy to můžete dokázat — tím jsem si naprosto jist — tak jist, že bych dokonce dovedl žárlit na Vaše pozdržení u překladu Prométhea; i když monolog, kterým chcete překlad doprovodit, je plnou náhradou za to zdržení.....

Zdá se Vám — protože se musím dostat k *Vám* — že „nevědomky přeháním, čím mi jste". Nemůžete mít tušení, jak je tomu doopravdy, ani Vám to dost dobře nemohu vysvětlit, protože jazyk, kterým rozprávím sám se sebou o těchto věcech, je duchovní atičtina a „dává přednost zkratkám", jak praví gramatikové. Ale já ten jazyk dovedu číst a dobře vím, co znamená co, proto jsem Vám napsal, že jsem sebevědomý — chtěl jsem tím říci, že jsem se ještě nikdy nezmýlil ve svých citech a nezaměňoval jeden za druhý — tak! K čemu jsou slova? Jen zůstaňte se mnou tady „v domě" těch několik krátkých let. Myslíte, že Vás uvidím za dva, za tři měsíce? Možná že budu cestovat. Tak jste si tedy oblíbila společnost, a myslíte, že byste se z ní těšila? Pokud jde o mne, vždycky jsem ji nenáviděl — smířil jsem se s ní v těch posledních šesti, sedmi letech, abych snad v pravý čas nepromeškal nějaké mně neznámé dobro a nezjistil svou chybu, teprve až bude pozdě; a teď, když mám za sebou vše, co se zdá v tomto směru povinné — dávám přednost každé hlídačské boudě v zahradě s okurkami! Dokonce už nestojím ani o čtení — raději svět a jeho obrazy než psaní o světě! Ale člověk musí číst knihy, aby získal slova a formy pro „obecenstvo", chce-li *psát*, a to zase musí dělat, bojí-li se Boha. Psaní mi nepůsobí nejmenší požitek — míním práci samu — všechna radost u mne pramení z pocitu vykonané povinnosti, a mám-li pocit, že jsem udělal, co jsem mohl, posuďte sama, jak mi to musí „rvát srdce", když mě kritik X nebo můj známý Y nazve ubožákem! Mám však dojem, že Vy ráda píšete, asi jako já bych rád maloval nebo komponoval, že je to tak? Konec konců je skryta veliká rozkoš v jádru té věci; a návyk a předchozí promýšlení mi umožňují sednout si kdykoli k práci — ale — nevím proč — poklesám vždycky na mysli, jakmile otevřu tento stůl, a vzpamatuji se teprve, když ho zavřu. Ale nebýt toho, co jsem napsal, nikdy byste o mně neslyšela — a *skrze to,* co jste napsala, ne *pro to,* Vás mám rád a přeji Vám všechno dobré. A nakonec, budete si pamatovat, čím jsem začal svůj dopis — jak jste mi slíbila dát vědět, jestli moje přání mají nějaký vliv a jestli se Váš zdravotní stav dále zlepšuje? A dokonce ani... (jelikož jsme tak převelice velkodušní!) dokonce mi nepište ani to nebo cokoli jiného, jestli Vás to obtěžuje — ale vyčkejte, až Vy sama budete chtít, a zatím nezapomeňte, že jsem... kéž by ta slova byla moje vlastní a čerstvě ražená pro tu příležitost!

Váš vždycky oddaný
R. Browning